

# Työsuojelun toimintaohjelma

► Työsuojelun toimintaohjelma on työnantajan linjanveto, joka kattaa työsuojelun kehittämistarpeet ja työympäristötekijöiden vaikutukset työpaikalla.

## Ohjelman tarkoitus

Työsuojelun toimintaohjelmaan kirjataan johdon määrittelemät yleiset **työsuojelun toimintalinjaukset (työsuojelupolitiikka) ja työsuojelun toimintatavat**. Toimintaohjelman avulla ylläpidetään, seurataan ja kehitetään työsuojelua ja sille asetettuja tavoitteita työpaikalla. Työsuojelun toimintaohjelmassa työnantaja kuvaa itse tavat, joilla työntekijöiden terveyttä, turvallisuutta ja työkykyä edistetään työpaikan omin toimin. Työsuojelun toimintaohjelman laatimisvelvoite **koskee kaikkia työpaikkoja**.

Työsuojelun toimintaohjelmaan kirjataan työsuojelun kehittämistarpeet ja työpaikalla esiintyvien työympäristötekijöiden vaikutukset. Näiden määrittämiseen voidaan käyttää apuna riskien arviointia. Työsuojelun toimintaohjelmasta johdetaan tavoitteet ja toimenpiteet turvallisuuden ja terveellisuuden edistämiseksi työpaikalla.

## Rajaukset ja liitännät

Työsuojelun toimintaohjelma on työnantajakohtainen. Toimintaohjelma voi olla **yleisluontoinen työpaikan työsuojelupolitiikan kuvaus tai yksityiskohtaisempi ja konkreettisempi työsuojelun toimintasuunnitelma**.

Yrityksen laatujärjestelmän tai palo- ja pelastussuunnitelmaan kuuluvia asioita voidaan käyttää myös työsuojelun toimintaohjelman laadinnassa tai sisällyttää työsuojelun toimintaohjelmaa suoraan laatujärjestelmään. Yksittäisiä kehittämishankkeita voidaan käyttää työsuojelun toimintaohjelmaan tarvittavan tiedon tuottamiseen.

Tarkoitus on, että yrityksen johto ja henkilöstö sitoutuvat noudattamaan työsuojelun toimintaohjelman periaatteita. Toimintaohjelman sisältöä on **syytä käsitellä yrityksen henkilöstön kanssa**. Jo suunnitteluvaiheessa on aiheellista tiedottaa yrityksen henkilöstölle toimintaohjelman laatimisesta.

## Tietolähteitä

Huolellisen työpaikan terveys- ja turvallisuusvaarojen arvioinnin avulla voidaan määrittää työsuojelun kehittämistarpeet työpaikalla sekä todeta keskeiset työympäristötekijät ja niiden vaikutukset työntekijöiden terveydelle tai turvallisuudelle. Lisäksi

ohjelman laadinnassa voidaan hyödyntää esimerkiksi työterveyshuollon tuottamaa tietoa, tapaturmarekisteriä, työhygieenisia mittauksia, työilmapiirikartoituksia tms. Tietolähteet ja erilaiset selvitykset tulee kirjata työsuojelun toimintaohjelmaan.

## Tavoitteiden asettaminen

Rajausten ja nykytilan kartoituksen pohjalta asetetaan ne tavoitteet, joihin työsuojelun toimintaohjelmalla pyritään. Tavoitteena voi olla esimerkiksi tapaturmien puolittaminen tai se, että kaikki käyttävät tuotantotiloissa kuulosuojaimia.

## Suunnitelman kirjoittaminen

Työsuojelun toimintaohjelmaan kirjataan yrityksen johdon, linjajohdon, työsuojelutoimikunnan ja työterveyshuollon tehtävät työsuojelussa. Toiseksi kirjataan toimintaohjelman laadintaprosessin yhteydessä asetetut tavoitteet ja keinot. Ohjelmaan kannattaa tiivistää vain oleelliset kohdat niin, että se olisi pituudeltaan 1-2 liuskaa. Mitä käytännönläheisemmäksi ohjelma on laadittu sitä helpompaa sen noudattaminen on.

## Toimenpidesuunnitelmat

Työsuojelun toimintaohjelmaan ei välttämättä tarvitse kirjata konkreettisia turvallisuustoimenpiteitä, vaan vuosittaiset toimenpidesuunnitelmat voidaan johtaa toimintaohjelmasta. Toimenpiteiden valinta tulee perustua tehtyyn riskien arviointiin. Toimenpiteet kannattaa jakaa selkeisiin osatehtäviin ja laatia niille aikataulu ja nimetä vastuuhenkilö. Hänen tulee huolehtia, että tehtävä tulee täytetyksi määräajassa. Toimenpiteiden käytännön toteutus on syytä jakaa useampien henkilöiden kesken.

## Lisätietoja

- Pertti Siiki. Työturvallisuuslainsäädäntö, työnantajan ja työntekijän velvollisuudet ja oikeudet. Edita, 2002.
- Työturvallisuuskeskuksen oppaat: Työsuojelutoiminta työpaikalla ja Työsuojelun toimintaohjelma.
- Työsuojelupiireiltä saa neuvoja ohjelman laatimiseen. Työsuojelun toimintaohjelma on syytä toimittaa työsuojelupiiriin tiedoksi.

# Työsuojelun toimintaohjelma

## – Sisällysluetteloesimerkki

### 1. Yleiset toimintalinjaukset

---

- Tavoitteet työsuojeluasioissa
- Turvallisuus yrityksen toiminnoissa
- Työpaikan työsuojelun toimintapolitiikka

### 2. Yrityksen työsuojelutoiminta

---

- Työsuojeluorganisaatio
- Työsuojeluvastuut
- Tiedottaminen
- Vaaroista yms. ilmoittaminen
- Työsuojelukoulutus

### 3. Työterveyshuolto

---

- Työterveyshuollon järjestäminen
- Yhteyshenkilöt
- Lakisääteiset tehtävät
- Muu työterveyshuollon toiminta

### 4. Turvallisuusohjeet

---

- Turvallisuus laatujärjestelmässä
- Palontorjunta
- Ensiapu
- Nosto-ohjeet, yms.

### 5. Työympäristön kuvaus

---

- Työolot ja työtilat
- Työkykyä ylläpitävä toiminta
- Työympäristön kehittämistarpeet

### 6. Työolojen seuranta

---

- Tapaturmat
- Sairauspoissaolot
- Läheltä piti -tilanteet
- Työntekijöiden kuormittuminen

### 7. Toimintaohjelman ylläpito

---

- Seuranta ja päivittäminen